

PROTOKOL over

(5/2015)

SSF's hovedstyrelsesmøde

**mandag den 21. september 2015, kl. 19.00,
på Jes Kruse-Skolen, Hans-Chr.-Andesen-Weg 2, Egernførde**

Delegerede: Georg Buhl, Susanne Crusius, Annemarie Erichsen, Connie Freudenreich, Kirsten Futtrup, Jon Hardon Hansen, Ralf Hansen, Gitte Hougaard-Werner, Anne Mette Jensen, Margret Mannes, Preben K. Mogensen, Petra Mohr, Annette Neumann, Lars Nielsen, Uwe Oldag, Hauke Paulsen, Karen Scheew, Steen Schröder, Karsten Weber

Andre: Tine Andresen, Jens A. Christiansen, Bernd Engelbrecht, Jette Hanisch, Henrik Hansen, Nis Hardt, Marike Hoop, Nina Lemcke, Manfred C. Nissen, Michael Oetzmann, Peter Olesen Müller, Kerstin Pauls, Lars Petersen, Tilla Rebsdorf (Flensborg Avis), Dorthe Weis Salchow, Lars Thomsen, Preben Vognsen

Afbud: Nadine Baumann-Petersen, Jörn Fischer, Erik Fredens, Niels-Jørgen Hansen, Peter Hansen, Povl Leckband, Viggo M. Petersen, Gerd Pickardt, Maren Schultz, Silke Weinzierl-Hanke, Helle Wendler

Protokolfører: Optagelse på bånd, JAC/jh

Dagsorden:

1. Spørgetid for medlemmer af foreningen, jvf. vedtægternes § 12, stk. 7
2. Mødet åbnes – beslutningsdygtighed jvf. § 6
3. Valg af dirigent
4. Protokollen fra den 30. juni 2015
5. Fastlæggelse af den endelige dagsorden
6. Formandens beretning
7. Nyt fra SSF's udvalg
8. Årsmødeudvalgets beretning v/Gitte Hougaard-Werner
- drøftelse og godkendelse af beretningen
9. Danevirke Museets beretning v/Nis Hardt
10. Landsmødet 2015
11. Forslag til mødeplan for 2016
12. Eventuelt
13. Evt. lukket møde

Gitte Hougaard-Werner byder velkommen og undskylder, at formanden bliver lidt forsinket.

Man synger "Det lysner over agres felt".

Skoleleder Peter Olesen Müller fortæller om skolen: Jes Kruse-Skolen blev bygget i 1949 og er blevet ombygget 7 gange. Der er 300 elever og 28 lærere. Heldagsskolen indeholder undervisningsaktiviteter, aktivitet og læring, lektiecafé samt middagsmad, og i forbindelse med indføring af heldagsskolen er den tidligere gymnastiksal blevet omdannet til spisested, og et redskabsrum blev til et udleveringskøkken. Maden leveres udefra til 50-70 elever dagligt, og børnene kan vælge mellem 3 retter hver dag; hvert måltid koster 3 euro. Heldagsskolen tilbyder bl.a. musik, idræt, spansk. Det fungerer rigtig godt, alle er rigtig glade for det. På skolen lægges stor vægt på læsning, hver dag læser både lærere og elever i en bog i 20 minutter mellem kl. 9.35 og 9.55. Derudover går man meget op i musik; 120 elever er med i frivillig musikundervisning, og 54 elever synger i koret. Derudover spiller idræt en stor rolle, og i år er motionsløbet den 16. oktober et sponsarløb til fordel for skolegården. Man lægger stor vægt på, at skolens sprog er dansk, og der er stor sammenhold på skolen omkring det valg, forældrene har truffet ved at sende deres børn på dansk skole. På væggen i spisestedet/aulaen hænger to kunstværker af Thorvaldsen – "Natten" og "Dagen". To kunstværker, som skolens første leder i sin tid lånte ved Carlsberg i København; ingen har spurgt efter dem siden. Bygningen trænger til istandsættelse, og klasselokalerne er små, og man ansøger hvert år Skoleforeningen om, at en renovering bliver bevilget. Der er en halv hal på området, der deles af skole, børnehave og fritidshjem, men man vil gerne have noget større og bedre for at kunne dække behovet. Jes Kruse var i øvrigt en tysk karetmager. Han var et år på valsen i Europa, og på en knejpe i Hamborg hørte han nogle tale dansk og vidste straks, at det var hans sprog. Han rejste til Flensborg, blev gode venner med Frederik VII og blev optaget i det bedre borgerskab i byen. Senere rejste han til Egerneførde.

Gitte Hougaard-Werner fortæller om distriktet: Distriktet er meget aktivt, i lørdags havde man besøg fra Hillerød Grænseforening, på torsdag arrangeres en 4-dages tur til Lolland-Falster og Møn. Ugen før var distriktet den del af RSH Kindertag. Distriktet trives, arbejder godt sammen med skolen og de andre foreninger, og sørger for at få oplandsskolerne involveret i bl.a. lanterneoptog.

1. Spørgetid for medlemmer af foreningen, jvf. vedtægternes § 12, stk. 7

Der er ingen spørgsmål.

2. Mødet åbnes – beslutningsdygtighed jvf. § 6

Mødet åbnes. Der er 19 stemmeberettigede hovedstyrelsesmedlemmer til stede, og hovedstyrelsen er dermed beslutningsdygtig.

3. Valg af dirigent

Jon Hardon Hansen foreslår på FU's vegne Gitte Hougaard-Werner som mødeleder og spørger, om der er andre forslag. Det er der ikke. Dermed er Gitte Hougaard-Werner valgt.

Mødelederen takker for valget og konstaterer, at mødet er rettidigt indvarslet og lovligt.

4. Protokol fra den 30. juni 2015

Der er ingen bemærkninger til protokollen. Dermed er den godkendt.

5. Fastlæggelse af den endelige dagsorden

Der er ingen forslag om ændringer af eller tilføjelser til dagsordenen, så mødet fortsættes i henhold til den udsendte dagsorden. Der er 2 punkter under "Lukket møde".

6. Formandens beretning

Kontaktudvalg 50 år.

Den 1. juli tog en lille delegation af mindretalsrepræsentanter fra SSW og SSF til Berlin for at holde et ordinært Kontaktudvalgsmøde, og for at fejre 50-året for oprettelsen af Kontaktudvalget den 1. juli 1965 i Bonn under tilstedeværelse af daværende kansler Ludwig Erhard. Kontaktudvalget for det danske mindretal blev oprettet, da SSW ikke længere havde mulighed for at vinde et mandat til forbundsdagen.

Meget interessant i nutidens mindretalspolitiske kontekst er, at kansler Ludwig Erhard i forbindelse med konstitueringen af det nye Kontaktudvalg ganske visionært udtalte, at mindretalsordningen i grænselandet kunne fungere som europæisk model.

Selve festakten for udvalgets 50-års jubilæum blev holdt i rigsdagsbygningen. Forbundspræsident dr. Norbert Lammert bød repræsentanterne for det danske og tyske mindretal såvel som repræsentanterne for den danske stat og delstaten Slesvig-Holsten velkommen.

Fra dansk side skulle formanden for Folketinget, Mogens Lykketoft, have deltaget. På grund af folketingsvalget medio juni var dette ham ikke muligt. I stedet for repræsenterede ambassadør Per Poulsen-Hansen, i øvrigt sammen med generalkonsul Henrik Becker-Christensen, Danmark ved festakten og talte på statens vegne. Landdagspræsident Klaus Schlie talte på Slesvig-

Holstens vegne, mens mindretalskommitterede Hartmut Koschyk som formand for Kontaktudvalget agerede ordstyrer.

For det danske mindretal holdt SSW's landsformand Flemming Meyer en meget personlig tale, i hvilken han skildrede livet og forholdet mellem danske og tyske i hans hjemstavnsby. Mindet om den dag, da hans far, Karl-Otto Meyer, sammen med mindretallets delegation drog til Bonn dengang i 1965 for at højtideligholde det nye dialogforum for det danske mindretal og den tyske forbundsregering, stod klart og tydeligt i hans erindring.

Alle taler under festakten kom ind på den positive udvikling i grænselandets mindretalspolitik, trods det alvorlige tilbageslag i 2010-2012, da den daværende delstatsregering ensidigt valgte at skære ned på tilskuddene til de danske skoler i Sydslesvig. Fremdeles kunne alle taler blot bekræfte Ludwig Erhards udtalelse om, at vor grænselandsmodel kan være til inspiration i bestræbelserne på at løse mindretalskonflikter rundt omkring i Europa.

Som sagt blev der inden festakten afholdt et ordinært møde i Kontaktudvalget med den officielle betegnelse "Beratender Ausschuss für Fragen der dänischen Minderheit". Et fast punkt på mødet i Kontaktudvalget er en mindretalspolitisk situationsberetning. I den kom SSW's landsformand ind på sidste års markering af 150-året for slaget på Dybbøl Banke og årets fejring af Bonn-København erklæringernes 60-års jubilæum.

Endvidere informerede Flemming Meyer om, at det danske mindretal har arbejdet for at opnå en tværpolitisk enighed omkring ligestillingen af de danske skoler med de tyske. Dette er lykkedes, idet den økonomiske ligestilling af mindretallets institutioner, som blev genoprettet i 2013, nu er blevet nedfældet i delstaten Slesvig-Holstens forfatning med den nødvendige opbakning fra oppositionspartierne CDU og Piraterne.

Udvalget blev endvidere orienteret om delstatens nye handlingsplan om mindretalssprogene i Slesvig-Holsten, hvilket jeg vil komme ind på senere i min beretning.

Det grænseoverskridende dansk-tyske samarbejde vil ifølge landsformanden have en afgørende indflydelse på livsforholdene for mindretallene. Kun hvis det lykkes at udvikle grænselandet på politikområderne erhverv, kultur og socialvæsen, sikres mindretallenes kommende generationer et fremtidsperspektiv i grænselandet.

Afsluttende kom han i sin såkaldte "Lagebericht" ind på de mindretalspolitiske resultater, der er opnået langs med den dansk-tyske grænse. Kan ske, at Bonn-København erklæringerne har haft en væsentlig indflydelse på den positive udvikling de sidste 60 år. Men i sidste ende står og falder den fredelige mellemfolkelige sameksistens med, at borgerne - flertallets som mindretallets - viser ansvar og vilje til at ville leve i gensidig respekt for hinanden, som anerkendte ligestillede og ligeværdige partnere og naboer, der fører en dialog i øjenhøjde.

Slesvig-Holstens nye sprogpolitik.

Den 29. juni præsenterede ministerpræsident Torsten Albig i Kiel regeringens nye handleplan for en sprogpolitik, der skal beskytte, bevare og synliggøre mindretalssprogene og regionalsproget nedertysk i Slesvig-Holsten.

Delstatsregeringen tager et seriøst initiativ til at redde de autoktone sprog som eksempelvis frisisk fra at uddø. Dette ud fra erkendelsen af, at den kulturelle og sproglige mangfoldighed i delstaten ikke opleves som en trussel, men som en berigelse for grænselandet og dets borgere.

Sprogpolitikens ideelle mål er at formidle civilsamfundet en forståelse for, at sproglig diversitet og det flersprogede i vores globaliserede verden er en værdifuld kompetence. Handleplanens konkrete hensigt er blandt andet på sigt at indføre obligatorisk undervisning i mindretals- og regionalsprog ved de offentlige tyske institutioner i delstaten.

Endvidere imødekommer regeringens sprogpolitik det danske mindretals krav om, at det ikke er borgerens økonomiske ansvar at få dokumenter på et mindretalssprog oversat til tysk. Det er myndighederne selv, der fremover finansierer oversættelserne. En stor besparelse for især Skoleforeningen, der hidtil har måttet bære omkostningen af blandt deres regnskabsberetning ud af egen lomme.

Fra Sydslesvigsk Forening skal der lyde en stor tak og ros til delstatens mindretalskommitterede Renate Schnack og SSW's gruppeformand i Kiel Lars Harms, som løbende har holdt Det Sydslesvigske Samråd orienteret om udviklingen af delstatsregeringens sprogpolitik og dens overordnede mål. Her har delstatsregeringen udført et godt stykke mindretalspolitisk håndværk.

Mindretalssprogene i de tyske medier

Helt i forlængelse af delstatens sprogpolitik havde mindretalskommitterede Renate Schnack medio juli inviteret repræsentanterne for Slesvig-Holstens regional- og mindretalssprog til en samtale i statskancelliet i Kiel sammen med mediereferent Peter Bialek, for at drøfte den aktuelle mediepolitik.

Det er ikke nogen hemmelighed, at charta-sprogene i vor delstat bliver behandlet yderst stedmoderligt i alle medier. Både i de landsdækkende offentlige som private TV-stationer samt radiokanaler glimrer mindretalssprogene nærmest ved deres totale fravær. Heller ikke NDR, af hvem man skulle forvente at blive tilgodeset, tilbyder mindretalenes seere og lyttere programflader på deres modersmål.

Da charta-sprogene ignoreres, som tilfældet er, blev det besluttet, at Renate Schnack skulle henvende sig til NDR-Landesrundfunkrat. I sit brev stilet til NDR's medieråd i august gør Renate Schnack medlemmerne opmærksom på, at regional- og mindretalssprogene ikke nævnes med ét ord, som en del af senderens public service forpligtelse. Dette, som hun skriver, er en overraskende og skuffende kendsgerning, ikke mindst i betragtning af, at det i statsaftalen med NDR klart og tydeligt fremgår, at programfladen skal tage hensyn til Nordtyskland og dets regionale, kulturelle samt sproglige mangfoldighed.

NDR tåler ingen sammenligning med MDR henholdsvis RBB. MDR sender ugentligt 21,5 timer radio på sorbisk. RBB sender 6,5 timer om ugen programmer på nedersorbisk/vendisk. Een gang om måneden, lørdag middag, sendes en halv time TV-programmet "Wuhladko"(= Udsyn) på MDR. Det produceres af sorbere for sorbere og vises med tyske undertekster. En sådan mediedækning kan mindretallene i vort grænseland kun drømme om.

Men forandringer er på vej. I begyndelsen af juli måned besluttede Medienanstalt Hamborg Slesvig-Holsten at tildele lokalradioen SYLTFUNK en FM-frekvens i Region 1, som dækker området fra Westerland i vest til Læk i øst og fra Aventoft i nord til Bredsted i syd. SSF, Friisk Foriining, Söl'ring Foriining og Plattdütsche Raat har aftalt med ejeren af radiostationen, Stefan Hartmann, at formulere en samarbejdsaftale, der sikrer mindretalssprogene og regionalsproget nedertysk en fast ugentlig sendeflade på kanalen.

ZDF's Fernsehrat

På foranledning af Slesvig-Holstens delstatsregering foreligger der et udkast til den 17. "Rundfunkänderungsstaatsvertrag". Den går kort fortalt blandt andet ud på, at ZDF's Fernsehrat skæres ned fra 77 til 60 medlemmer, og at medierådets repræsentation fremover i højere grad skal afspejle civilsamfundets mangfoldighed blandt andet ved, at hver af de 16 delstater må udpege en repræsentant for en interesseorganisation.

I forlængelse af delstatens nye sprogpolitik ønsker regeringen, at regional- og mindretalssprogene bliver repræsenteret i ZDF's medieråd. På et møde i juli måned på Schleswig-Holsteinischer Heimatbunds kontor i Molfsee blev det enstemmigt vedtaget, at freelance journalist dr. Karin Haug, Thede Boysens hustru, varetager repræsentationen i ZDF's Fernsehrat for de 4 mindretalssprog fra sommer 2016 – 2018.

Efter aftale går repræsentationen i medierådet på skift mellem mindretallene. Hvert andet år sendes en ny person fra et af de tre mindretal henholdsvis det plattyske råd til de fire årlige møder i Frankfurt. Dvs. i perioden fra 2018 – 2020.

For at tale med én stemme i medierådet, besluttedes det at udarbejde en fælles mediepolitisk strategi for at sikre kontinuiteten og omsætningen af målformuleringerne. Dette vil ske på et møde i oktober på Flensborghus.

Mindretallenes Hus

I forsommeren har forbundsrepublikkens mindretalskommitterede Hartmut Koschyk henvendt sig med to enslydende skrivelser til kansler Angela Merkel og udenrigsminister Frank-Walter Steinmeier, i hvilke han orienterer dem om projektet Mindretallenes Hus og samtidig beder om opbakning til samme.

I mellemtiden er der kommet positive svar fra forbundsministeriet og udenrigsministeriet, der opmuntrer Hartmut Koschyk til at fortsætte med at realisere ideen om et informations-, dokumentations- og fredscenter i det gamle pakhus ved siden af Flensborghus.

SSF og FUEN har på det sidste i flere forskellige sammenhænge informeret om og hvervet for Mindretallenes Hus. Blandt andet under et møde i slutningen af august i Flensborg med Grænseforeningens bestyrelse. Endvidere i forbindelse med Danmarks nye undervisningsminister Ellen Trane Nørbys besøg på Flensborghus, som efter mødet til pressen udtrykte, at Mindretallenes Hus er et spændende projekt. Under samme møde fik undervisningsministeren og det nye Sydslesvigudvalg med Kim Andersen i spidsen i øvrigt en kort aktuel situationsberetning fra mindretalsorganisationernes repræsentanter.

Endelig blev der lejlighed til under et møde med Klaus Zillikens, embedsmand fra udenrigsministeriet i Berlin og William Boe, fra den danske ambassade i hovedstaden, ikke blot tid til at informere om projektet, men også at drøfte det mere indgående.

Alt i alt nogle gode møder inden for to dage med nogle for projektet relevante politikere og embedsmænd. Men opgaven er fortsat, udover at vinde politisk opbakning i Slesvig-Holsten, Danmark, Tyskland og i Bruxelles, at finde midler til renoveringen af det gamle pakhus, der løber op i ca. 2,7 millioner euro.

Åbent hus i Berlin

Sidste weekend i august drog vores 1. og 2. næstformand Gitte og Steen sammen med vores 2. bisidder Annette til Berlin i forbindelse med indenrigsministeriets årlige åbent hus arrangement, som denne gang ikke fandt sted under åben himmel, men derimod indendørs på ministeriets, BMI's, nye adresse i Alt-Moabit, ved siden af hovedbanegården.

Et vellykket arrangement, som trak mange mennesker, ikke mindst til mindretallenes stand, som løb tør for informationsbrochurer, lakridspiber og Toms chokoladefrøer, som ifølge vores delegation kunne friste både indenrigsminister Thomas de Maiziere og mindretalskommitterede Hartmut Koschyk.

En artikel og nogle levende billeder i KONTAKT beskriver godt og udførligt åbent hus arrangementet og dets forløb. Det giver mening at være repræsenteret både i Berlin og i Kiel, hvor der også var et åbent hus arrangement her i sommer, for at informere den tyske borger og rigsdanskere, der bor i Tysklands hovedstad, om mindretallenes eksistens.

Tak for opmærksomheden.

Mødelederen takker for beretningen og opfordrer til diskussion. Der er ingen ordmeldinger.

7. Nyt fra SSF's udvalg

Hauke Paulsen: Den nye sæson starter på torsdag med en koncert med Sønderjyllands Symfoniorkester, på lørdag har vi sæsonens højdepunkt med Peter Schaufuss-ballettens opførelse "The King". Derefter kommer Landsteatret med "Dig og mig – putting it together", og så går det ellers derudaf. Vi er ved at forberede sæsonen 2016-17.

Jon Hardon Hansen: SSF havde tilbudt at betale en bus for de SSF-medlemmer, der gerne ville med til Folkemødet på Ejer Bavnehøj lørdag den 23. august. Men vi måtte aflyse, da ingen havde meldt sig til. Arrangørerne var lidt skuffede, men da vi - de 5 tilstedeværende sydslesvigere - forklarede, at Sydslesvig ligger totalt underdrejet i sommerferien, havde de forståelse for den manglende deltagelse. Om to år ligger vores sommerferie igen tidligere, så har folk bedre mulighed for at deltage.

8. Årsmødeudvalgets beretning v/Gitte Hougaard-Werner

91 gange har vi nu fejret årsmøderne i Sydslesvig, så nu begynder nedtællingen til det helt store 100-års jubilæum. Men så langt er vi ikke endnu, så først et tilbageblik på årsmøderne 2015.

I alt blev der afholdt 41 møder, deraf 18 om fredagen, 19 om lørdagen og 1 møde udover de 3 friluftsmøder om søndagen. Det er 2 færre end sidste år, da 2 distrikter har valgt at sammenlægge deres årsmøder af personelle årsager, og 1 distrikt pauserer hvert andet år.

På de mange møder kom gæster fra nord og syd for at tage del i og være en del af vore store og små møder og fester.

Tak

Som sædvanlig vil jeg gerne starte min årsberetning med at sige tak til jer alle. Tak, fordi I på hver jeres måde og i hvert et hjørne af Sydslesvig har været med til at gøre denne weekend til noget ganske særligt. Vi har manifesteret vores tilhørsforhold til det danske, sendt og modtaget hilsner fra Danmark og Tyskland og styrket os selv og hinanden i det betydningsfulde valg, vi alle har truffet på et eller andet tidspunkt i vores liv – nemlig at være en del af det danske mindretal syd for grænsen. Mange havde fundet Sydslesvig, faktisk lander vores deltagertal ud fra tilbagemeldinger fra de enkelte steder og solgte Valdemarsflag på 14.992.

Motto

Og dermed er vi allerede nået til årets motto. 2015 er og var 60-året for Bonn-København erklæringerne, vores "grundlov", samtidig er og var det 50-året for dansk børne-TV, og i forlængelse af hele mindretallets bestræbelser på at gøre Sydslesvig og mindretallet mere synligt med en fælles kommunikationsstrategi, tog vi afsæt i de kendte og elskede børne-finde-bøger om eksempelvis at finde Holger. Det er jo det vi gerne vil, at både det politiske Danmark og for den sags skyld også Tyskland, det danske folk, vore naboer og så mange som muligt skal, nemlig finde Sydslesvig, så derfor var det i sidste ende ikke svært at finde årets motto.

Så vores opfordring og motto ved disse års årsmøder lød *"Find Sydslesvig: gå ud og fortæl den gode historie om, hvordan I hver især har fundet Sydslesvig, det være sig fundet ind til, frem til, besøgt eller måske fundet tilbage til Sydslesvig. Alle disse historier danner den levende sydslesvigiske fortælling"*.

Desuden kunne mottoet også være en opfordring til os selv om at finde "vores" Sydslesvig, finde hinanden og finde sammen – og finde den fælles nutidige fortælling – i forlængelse af sidste års motto.

Plakaten

Mottoet blev sædvanen tro bekendt på landsmødet i november 2014. Samtidig udskrev vi en konkurrence om at designe årsmødeplakaten 2015 – passende dertil.

Da afleveringsfristen var udløbet, mødtes udvalget for at kigge på de forskellige bud. En plakat adskilte sig fra alle andre i flere henseender. Den var først og fremmest håndtegnet og ikke lavet med et grafisk computerprogram, desuden viste den ikke Sydslesvig geografisk med et landkort, gemt i alle mulige varianter – nej, den viste indholdet i mindretallet, meget af det, der udgør det danske mindretal. Vi var derfor ikke i tvivl om, hvilken plakat der havde vundet.

Det viste sig tilmed at være en 13.-årgangselev fra A.P. Møller Skolen, der stod bag forslaget, så formanden aftalte et møde med den unge kunstner – blandt andet for at fortælle hende om udvalgets beslutning. Lisa Christin Matthiesen blev både glad og rørt, da hun blev klar over, at hendes plakat havde vundet. Hun sagde med det samme ja til at komme til hovedstyrelsesmødet og præsentationen af plakaten.

I har kunnet læse om Lisas tanker bag arbejdet og Sydslesvig i årsmødeudgaven af Kontakt, som Lisa udtrykte det *"inspirationen til plakaten var nem nok. Jeg tog det, jeg forestiller mig ved Sydslesvig og begyndte at tegne..."*. Forskellige polaroidbilleder fastholder nogle momenter i et ungt menneskes mindretalsliv, og mange kendte symboler og markante ting er illustreret rundt om i det helt store tyrkisblå polaroid, der udgør mindretallet fra syd til nord og øst til vest.

En meget flot "finde"-plakat, som udvalget var stolte af at kunne præsentere og derigennem kalde til årsmøde.

T-shirts

Den færdige plakat egnede sig dog i al sin detaljerighed ikke som motiv til en årsmøde-T-shirt. Det var det andet punkt, der blev talt om på det første møde med Lisa. Hun indvilligede i at lave et komprimeret udkast til en T-shirt, bestående af den unge pige, med stigen ind til mindretallet, studentehuen, påskeliljen og de kendte balloner fra friluftsmødet i Flensborg.

Det resulterede i en meget flot T-shirt, der da også faldt i god jord blandt mange. Der blev solgt over 740 eksemplarer, hvilket er ca. 300 mere end sidste år (444). Tilmed var der ikke bestilt de sædvanlig 100 eksemplarer til Generalsekretariatet til brug ved folkemødet m.m., så det er vi meget tilfredse med! Prisen for voksenstørrelser var 7,50 €, og børnestørrelser solgte vi for 5 €.

Tak til Lisa for denne ekstra indsats og det flotte arbejde både med plakat og T-shirt.

Nøj, det `for børn

2015 var, som indledningsvis nævnt også 50-året for DRs børne-TV. I den anledning ønskede Centralbiblioteket at få en flot og enestående udstilling om 50 års børnetime, lige fra Ingrid og Lillebror, Kaj og Andrea, Bamse og Kylling til Hr. Skæg og mange andre moderne børneprogrammer. Det lykkedes i samarbejde med flere andre sydslesvigske organisationer og foreninger og takket være en del fondsmidler. Udstillingen kunne ses fra den 26. maj-21. juni 2015, altså op til årsmøderne, hvorfor årsmødeudvalget var med i samarbejdet.

Ud over selve udstillingen blev der tilbudt 8 workshops til elever og fritidshjemsbørn med forskellige produktioner som resultat, og der blev opfordret til at reflektere over årsmødernes motto "Find Sydslesvig".

En børne-tv-udsendelse, der blev produceret af 3. og 4. klasse fra Bøl-Strukstrup Danske Skole og Vestermølle Danske Skoles 4 klasse, handlede om at hjælpe den 10-årige Peter med at finde Sydslesvig. Han var lige flyttet hertil og vidste intet om den landsdel, han var kommet til. Eleverne var på gaden, på Flensborghus, på Aktivitetshuset, besøgte Flensborg Avis og selvfølgelig biblioteket på jagt efter så mange svar så muligt på, hvad Sydslesvig er, og hvor det findes. Til sidst blev det hele klippet sammen under sagkyndig hjælp fra Bjarne Truelsen og Martin Spenner, og produktet er at finde på <http://www.cfu-sydslesvig.de/workshopfilm>. Den varer cirka 10 minutter og kan absolut anbefales. Eleverne lærte i hvert fald meget om deres egen landsdel på de to arbejdsdage.

Tak for godt samarbejde til Anni og Gabriele, som var tovholdere på projektet.

Skema og budget

Som arbejdsgrundlag i forhold til *hvor* der afholdes årsmødemøder, *hvem* der er mødeleder og kontaktperson, hvilken underholdning og eventuel musik/orkester, der ønskes, bruger vi vore kendte ønskeskemaer. De har været tilgængelige via hjemmesiden – uden motto – allerede før landsmødet 2014. På hjemmesiden findes også en inspirationsliste, inddelt i talere og underholdning, sorteret efter omkostninger.

Det har været nemmere at få tilbagemeldingerne i hus i år, hvilket letter fordelingsarbejdet. Private aftaler skal noteres på listen, da vi ellers arbejder efter først-til-mølle-princippet, hvor vi går efter, hvornår ønskeskemaet er sendt ind til udvalget og kulturkonsulenten.

Budgettet er overskredet lidt, men vi må bestræbe os på en strammere økonomistyring i fremtiden. Det er yderst vigtigt, at de enkelte mødeansvarlige meddeler hvilke omkostninger, de ønsker/søger udvalgets støtte til. Disse skal bevilliges INDEN årsmøderne – regninger, der ikke er godkendt inden årsmødeweekenden, vil i fremtiden ikke kunne refunderes af det samlede årsmødebudget. Desforuden skal alle regninger være udvalget/kulturkonsulenten i hænde inden den 15. september, så vi kan afslutte regnskabet inden landsmødet.

Vi arbejder på en vejledning omkring de ting, udvalget betaler og giver tilskud til, hvad der kan søges om økonomisk støtte til, og hvad der for fremtiden ikke dækkes af årsmødeudvalgets budget. Denne vil om kort tid være at finde på hjemmesiden og være tilgængelig for alle. På den måde kan der i fremtiden ikke herske tvivl om, hvad det enkelte distrikt, amt eller friluftsmøde får betalt.

Det er en stor sum, vi bruger på én weekend, men det er vores allesammens weekend med mange flotte årsmødearrangementer, hvor gæster og venner personligt oplever mindretallets mange facetter og finder et stykke af Sydslesvig. Det synes vi er alle pengene værd!

Møder med de tre friluftsmødeudvalg

Vores møder med de ansvarlige for de 3 friluftsmøder blev i år til et fælles koordinerings- og idémøde, som vi afholdte på Slesvighus. De forskellige friluftsmødeudvalg fortalte om deres planer og program, hvilket også er ment til gensidig inspiration og hjælp, samt information til årsmødeudvalget. Det er et fint møde, der er med til at skabe et overblik over disse vigtige friluftsmøder om søndagen, weekendens højdepunkt!

Underholdning og andre arrangementer

Underholdningen ved de forskellige møde har i følge evalueringen stort set været god og anbefalelsesværdig; det er vi glade for. Særligt på de mindre lokale møder har der været stor opbakning med underholdning fra børnehaver og/eller skoler. Det er uundværligt og centralt for at understrege, at disse møder er vores fælles ansvar og en god måde at vise, hvad vi har at byde på.

Tak til alle optrædende, instruktører og ansatte, der har været med til at give børnene og deres forældre et medejerskab i disse årsmøder.

I forbindelse med årsmøderne har man kunnet finde en del andre arrangementer på programmet rundt om i landsdelen. Det være sig Sydslesvigs danske Kunstforening med en flot udstilling ved Søren Martinsen på Flensborg Bibliotek, børneudstillingen ligeledes på biblioteket som nævnt, Udstilling på aktivitetshuset af "Godawlinge", Danevirke Museums udstillinger og Mikkelsbergs udstilling om Færøerne. Desforuden aftenhyggemøder, grillaftner, Aktivitetshuset og SdU's musikkonkurrence "New Star Contest", sangaftner, kirkekoncerter og Gudstjenester.

Tak til alle frivillige og deltagere ved disse arrangementer. Det er helt fantastisk med disse mange muligheder for deltagelse, der findes her i Sydslesvig netop op til årsmøderne!

FDF'erne

En del af årsmødernes gode tradition er besøgene af de mange FDF-orkestre. I år kom der 2 nye orkestre til, det var Viborg FDF og KFUM Hjørring. Velkommen, og godt I også kunne finde Sydslesvig!

Tak til alle orkestrene for jeres indsats både ved de enkelte møde, friluftsmøder, optog, Gudstjenester og den afsluttende fælleskoncert på Søndertorv.

FDFs koordinator Marianne Ovesen har meldt tilbage, at enkelte orkestre først har fået meddelt de respektive fællessange med meget kort varsel, et orkester endda først dagen før. Generelt råder orkestrene over et stort repertoire og mange noder, men ved særlige ønsker skal der forberedes et arrangement til orkestret; noget, der tager tid og kræver mulighed for at øve. Det kan ikke være meningen, at enkelte orkesterledere skal sidde natten op til årsmødet og forberede dette, det kan vi ikke være bekendt. De enkelte møder, der har orkestre på besøg, bedes altså sende fællessange og eller andre musikalske ønsker rettidigt til orkesterlederen. Hvis kontakten ikke foreligger, kan den fås via Generalsekretariatet og Katrin. Orkestrene vil gerne levere et godt stykke arbejde og leve op til vores forventninger, så det er en tilbagemelding vi skal tage alvorligt og få forbedret for fremtiden.

Talere

Vi gik til årsmødeforberedelser med et tilsagn fra både statsminister Helle Thorning Schmidt og børne- og undervisningsminister Christine Antorini og mange flere. Men så blev der udskrevet folketingsvalg til torsdag før årsmøderne, hvilket resulterede i afbud fra blandt andet ovennævnte. Alligevel var det politiske Danmark og Tyskland fint repræsenteret ved dette års årsmøder.

Vi kunne således byde velkommen til repræsentanter fra regeringen, folketinget, Landsregeringen i Kiel, Grænseforeningen, Slesvig-ligaen, Danmarkssamfundet, Forening Norden og egne foreninger og institutioner.

Vi er glade for alle de repræsentanter, der fandt vejen til Sydslesvig og kom med taler og hilsner, mange med afsæt i årets motto.

En særlig velkomst lød til folketingets 1. næstformand Bertel Haarder (V), Skatteminister Benny Engelbrecht (S) og beskæftigelsesminister Henrik Dam Kristensen (S). Desuden var Sydslesvigudvalget repræsenteret ved formand Troels Ravn (S) og Kim Andersen (V), medlem af Europaparlamentet Morten Messerschmidt (DF) samt regionsrådsmedlem Jens Møller (V) og næstformand for Svenska Finlands Folkting Steven Frostdahl var i blandt de politiske talere. Fra Kiel kunne vi byde velkommen til Landdagspræsident Klaus Schlie, Justits-, kultur- og europaminister Anke Spoorendonk, landdagsmedlem Flemming Meyer fra SSW og SSWs landssekretær Martin Lorenzen.

Derudover var Danmarks ambassadør i Tyskland Per Poulsen-Hansen taler ved friluftsmødet i Flensborg, Generalkonsul Henrik Becker Christensen talte ved mødet i Vanderup, Slesvigs borgmester dr. Arthur Christiansen talte ved friluftsmødet i Slesvig og borgmester Dorothe Klömmer overbragte en hilsen ved friluftsmødet i Tønning.

Grænseforeningens formand Mette Bock, der ligeledes er folketingsmedlem (LA) var at finde på utallige møder i Sydslesvig, idet hun prøvede at imødekomme så mange talerønsker som tiden tillod, hvilket vi siger særlig tak for!

Grænseforeningen var ydermere repræsenteret ved 1. næstformand Jens Andresen, 2. næstformand Jørgen Bruun Christensen og generalsekretær Knud-Erik Therkelsen og fra Viborgegnens Grænseforening kom Ole Wistrup og Thorben Sparre med en hilsen Slesvig-ligaen var repræsenteret ved formand Anne Marie Thorup, Horst-Werner Knüppel, Anne Oesterle og Carsten Dalgaard.

Formanden fra Danmarks-Samfundet Erik Fage Petersen talte og overrakte en del faner, desuden overrakte landsledelsesmedlem Søren Ib Cruys-Bagger et flag til den danske kirke i Lyksborg.

Der blev holdt taler ved fhv. minister og fhv. formand for Grænseforeningen Torben Rechendorf, fhv. Minister Knud Enggaard, landsstyrelsesmedlem for Foreningen Norden Henrik Hagemann, Biskop Marianne Christiansen fra Haderslev Stift og Højskoleforstander Thue Kjærhus fra Rønshoved Højskole.

Vi har ligeledes kunnet byde velkommen til talere fra egne rækker. Flensborg Avis var repræsenteret ved chefredaktør Jørgen Møllekær, Skoleforeningen ved formand Udo Jessen og fhv. Skoleleder Inger Pfingsten og fhv. Ungdomsforstander Wolfgang Dibbern. Kirken ved Provst Viggo Jacobsen, Pastor Ulrich Vogel, pastor Ruben Fønsbo, Pastor Bo Nicolaisen og Pastor emer. Leif Volck Madsen. SSF var repræsenteret ved 1. næstformand og formand for årsmødeudvalget Gitte Hougaard-Werner, Kirsten Futtrup, medlem af forretningsudvalget, Amtsstyrelsesmedlem Gottorp Amt Preben Vognsen, Amtsformand Husum Amt Jörn Fischer, fhv. formand Dieter Paul Küssner og generalsekretær Jens A. Christiansen.

Vi kunne også hilse på en del ungdomstalere rundt omkring i landsdelen, blandt andet Finn Hendrik Kjærsgaard (SSW-U), ved plakatvinderen Lisa Matthiesen, Felix Schlichting, René Martensen, Swantje Petersen, Fynn Rosenberg, Jesper Jessen og Svea Alaja Christiansen.

Tak til alle talere, og til alle dem, der er kommet med hilsner ved vore møder, og til dem, som jeg ikke har nævnt her.

Som altid også en særlig tak til alle lyttere, der har udvist vore talere den nødvendige respekt og opmærksomhed.

Debatmødet

En fast del af årsmødeweekenden er debatmødet lørdag formiddag klokken 10 på Flensborghus. Under overskriften *Bonn-København erklæringerne set i lyset af den aktuelle udenrigs- og mindretalspolitiske situation i Europa* lagde panelet med Danmarks ambassadør i Tyskland Per Poulsen-Hansen, justits-, kultur- og europaminister Anke Spoorendonk og FUEN-præsident Hans Heinrich Hansen ud med små oplæg, hvorefter der fulgte en livlig debat, styret af generalsekretær Jens A. Christiansen. Mødet afsluttedes med den traditionelle frokost, inden deltagerne fandt ud til de respektive årsmøder rundt om i Sydslesvig.

Tak til personalet på Flensborghus for god beværtning og til alle deltagere ved debatmødet for at finde frem til Flensborg en tidlig lørdag formiddag.

Dannebrog

En særlig tak til Danmarks-Samfundet for Valdemarsflag til årsmøderne, et flot adgangstegn gældende for hele Sydslesvig og til alle de møder, man vil deltage i.

Dannebrogflaget, der blev sendt af sted fra friluftsmødepladsen i Flensborg søndag, landede ved Lundeberg Strand på Fyn. Flaget fløj over Lillebælt og tilbagelagde ca. 100 km, inden det blev fundet. Finderfamilien har fået tilsendt en boggave.

Pressen

Der har været en fin mediedækning af de enkelte årsmøder, både i form af avisartikler og indslag på internettet. På grund af folketingsvalget fik vi ingen personlig hilsen af statsministeren i radioen i år.

Flensborg Avis fik trykt en fin årsmødeudgave til søndagens friluftsmøder. Her kunne man allerede læse om de utallige møder, der var afholdt fredag og lørdag. Denne særudgave sendes også med mandagsavisen, der indeholder bidrag fra søndagens friluftsmøder.

Tak for den fine nedtællingskalender på forsiden af avisen op til årsmødeweekenden. Det er lidt som nedtællingen ved midnatstid nytårsaften, og årsmødet er mindretallets store årlige fest, som det kan betale sig at markere på denne måde. Nu mangler vi bare det store fyrværkeri, der kalder til årsmøde på fredagsudgavens forside – ikke godt nytår, men godt årsmøde!

Zeit-ung har været særdeles aktiv og leveret stof til mange indslag på nettet og på deres side. Tak for det.

Årsmødeudgaven af KONTAKT kom den 4. juni. Her kunne læses om weekendens begivenheder, om arrangementer op til årsmøderne, og midtersiderne indeholdt et detaljeret program, lige til baglommen. Derudover et interview med plakativinderen Lisa Matthiesen, og flere danske politikere blev spurgt til deres forhold til – og om hvordan de havde fundet Sydslesvig, hvad de forventer til årsmøderne og af mindretallet i fremtiden. Tak for det fine arbejde til Jette, Lisbeth og Bernd.

Evalueringmødet

Vi mødtes på Slesvighus torsdag den 16.7. til vores sædvanlige evalueringsmøde. Vi havde inviteret **alle**, der havde lyst til at deltage og have indflydelse på det, der sker i udvalget.

Vi startede aftenen med at det nyvalgte medlem af årsmødeudvalget Lars Nielsen, SSF-formand i Sct. Jørgen/ Mørvig, fortalte om sin årsmødeweekend og arbejdet i udvalget. Dernæst fulgte et tilbageblik fra udvalgets side, hvor vi netop var inde på afregninger, ansøgninger, sangønsker og nævnte linket til den lille workshopfilm. Fremadrettet vil vi udarbejde en køreplan for "det gode årsmøde". Den vil indeholde en beskrivelse af, hvad man skal huske i forbindelse med planlægning og gennemførelse af et årsmødearrangement. Køreplanen skal ses som hjælp, særligt til nye bestyrelser, og den vil blive lagt ud på hjemmesiden sammen med det traditionelle årsmødeskema.

Desuden forespurgte vi, om der er interesse for et fanebærerkursus til foråret i samarbejde med Danmarks-Samfundet, tiltænkt dem, der skal bære en fane i forbindelse med et årsmøde.

Dernæst gik runden til de fremmødte, og alle kunne komme med ris og ros til udvalget. Mange tog ordet, og der var en livlig udveksling af ideer, muligheder og løsninger på opståede problemer undervejs.

Udover evalueringsmødet havde vi sendt evalueringsskemaer ud, som udvalget gerne tager imod, så vi kan se, hvor der er behov for ændringer, fornyelser eller hjælp i fremtiden, og selvfølgelig hvad der var godt, så det er det vi skal have mere af.

Mødet sluttede med en opfordring til de fremmødte om at komme med forslag til det kommende årsmødes motto. Der blev nævnt forskellige emner, og udvalget noterede sig, at det kommende motto gerne må være lidt provokerende. Det arbejder vi så på, og I vil få mottoet præsenteret ved landsmødet i november.

Afslutning og tak

Afslutningsvis skal der lyde en stor tak til alle medvirkende og til alle dem, der fandt Sydslesvig i løbet af weekenden.

Tak til hele embedsværket, der virkelig har ydet en kæmpe indsats for at få årsmøderne til at fungere så gnidningsfrit som muligt. Tak til vores tidligere kulturkonsulent Boris Erben og til vores nye kulturkonsulent Nina Lemcke. Tak fordi du allerede tog med til evalueringsmødet på din anden arbejdsdag, det kalder jeg at blive smidt lige ud i det. Tak til Katrin, Gaby, Jette, Lisbeth og Bernd for al jeres arbejde og den fantastiske opbakning, I har ydet til udvalget. Tak til generalsekretær Jens A. Christiansen i forhold til debatmødet og invitationerne og kontakten til det officielle Danmark.

En særlig tak til udvalget, både til gamle og nye medlemmer. Jeg håber, at I ikke har fortrudt, at I lod jer vælge ind i dette spændende udvalg. Vi er jo allerede i fuld gang med planlægningen til det kommende årsmøde, noget I som sagt alle vil høre mere om til landsmødet den 14. november – glæd jer.

Tak fordi I fandt Sydslesvig!

Mødelederen opfordrer til diskussion. Der er ingen ordmeldinger.

Beretningen godkendes enstemmigt.

9. Danevirke Museums beretning v/Nis Hardt

Danevirke Museum – 25 år: Tillykke!

2015 er et særligt i år for Danevirke Museum. Museet har 25 års jubilæum. Grund nok til et tilbageblik og et oprids af museets historie.

Nederlaget i 1864 førte til, at Danmarks gamle forsvarsvold mod syd kom til at ligge i Tyskland. Det ændrede afstemningen i 1920 heller ikke noget ved. Men Danevirke var for længst blevet en myte i Danmarkshistorien, som tusindvis af overvejende danske turister ønskede at se og opleve. Alene Navnet Danevirke, "Danernes værk" bar en aura, der vidnede om Danmarks storhed i forgangne tider og om fortidens bedrifter. Danevirke blev således også knyttet til håbet om, at det tabte land Sydslesvig måske engang i fremtiden igen skulle komme under dansk herredømme.

Allerede kort tid efter 2. krigen fik ønsket om at skabe en dansk institution ved Danevirke grobund i det danske mindretal. Men planerne om ligefrem at få indrettet et museum, der skulle formidle det gamle forsvarsværk og dets betydning i grænselandets historie, måtte vente. Først i 1980'erne kunne planerne realiseres.

Tidligere SSF-generalsekretær Karl Kring tog initiativet. Takket være en storslået bevilling fra "A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formål" kunne Sydslesvigsk Forening erhverve en nedlagt landbrugsejendom i landsbyen Dannevirke. Købet var velovervejet, for ejendommen lå lige præcis der, hvor Hærvejen gennemskærer Danevirkes hovedvold ved Østre Kahlegat lige ved siden af den historiske kro Røde kro.

Arkæologen H.H. Andersen fra Moesgård Museum, der havde gravet i Danevirkes volde i mange år, stod sammen med historikeren Inge Adriansen fra Sønderborg Slot for den første udstilling. Tøjhusmuseet lånte velvilligt eksponater ud.

Den 25. august 1990 var det så vidt, og Prins Joachim kunne åbne det nyindrettede museum.

Takket være flere velvillige sponsorer, klækkelige beløb både fra dansk og tysk side og ikke mindst gode venners hjælp, har museet kunne udvikle sig til det, det er i dag. Et moderne museum med flere udstillinger, handicapvenlig adgang og en nyindrettet museumsshop. Museets formidling, gennemgående tosproget, er tidssvarende og fremtidsorienteret. Størstedelen af udstillingerne er indrettet efter de nyeste museumspædagogiske principper, og væsentlige dele af udstillingerne formidles digitalt.

Stueetagen rummer en udstilling om forsvarsværkets arkæologi og historie, der omfatter de ældste voldbyggerier fra jernalderen, vikingetiden, og som slutter med kong Valdemar den Stores mægtige teglstensmur fra slutningen af 1100-tallet.

I stueetagen findes også den nyopstillede udstilling "Danevirke - Kamp - Kulturarv", der omhandler Danevirkes betydning og rolle i de dansk-tyske krige i midten af 1800-tallet. Denne udstilling suppleres af udstillingen "Danevirke 1864 - Myte og Fald", der omhandler hændelserne ved Danevirke fra krigsudbruddet den 1. februar 1864, slaget ved Sankelmark og hærens tilbagetrækning til Dybbøl Banke den 7. februar. Som noget helt nyt vises detektorfund fra slagmarken ved Kongshøj.

Udstillingen viser også den tyske værnemagts "genbrug" af voldanlægget under 2. verdenskrig. I den nye udstilling er der også blevet plads til at belyse voldens betydning som mindesmærke og kulturarv.

Hvert år har 15-20.000 besøgende, i nogle år sågar flere, villet informere sig om den gamle forsvarsvolds omskiftelige historie og betydning gennem de mange århundreder, Danevirkevoldene var i brug og sikrede det gamle danske kongeriges grænse mod syd. At størstedelen af de besøgende er danske, kan nok ikke undre nogen, men der er en stigende tendens til, at også flere og flere tyske gæster ønsker at se Nordens største fortidsminde ved selvsyn og søger informationer på museet.

Det er selvfølgelig altid noget særligt, når Kongehuset besøger mindretallet, og noget ganske særligt, når de aflægger Danevirke et besøg. Den 27. juli 2004 mødtes regentparret med den nyvalgte forbundspræsident H. Köhler og gemalinde ved Danevirke. De blev modtaget på det hjerteligste med klapsalver og et hav af Dannebrog. Anledningen var Hedeby/ Slesvigs 1200-års jubilæum. To år senere ankom kronprinseparret. De var inviterede af den slesvig-holstenske ministerpræsident Peter Harry Carstensen i forbindelse med et officielt besøg i Hamborg.

Det var en historisk dag, da museet i 2011 kunne slå dørene op på 1. sal til udstillingen "Dansk i Sydslesvig". Udstillingen om mindretallets historie havde været et par år under vejs som del af det grænseoverskridende projekt Mindretalsliv, der involverede kulturhistoriske institutioner og mindretallene på begge sider af grænsen. En udstilling, der med udgangspunkt i konkrete begivenheder og genstande fra hverdagen, giver et indblik i mindretallets daglige liv og de rammebetingelser, vi lever og har levet under. Intet mindre end et oplysnings- og dialogforum for både flertalsbefolkningerne og mindretallet.

Danevirke Museum er således som spået blevet et væsentligt mindretals- og kulturhistorisk indsatsområde, og museet har i årenes løb udviklet sig til en institution, der står godt opstillet i museumslandskabet på begge sider af grænsen. Samarbejdsaftalen med Museum Sønderjylland er på plads og tilsvarende aftaler med vores samarbejdspartner de slesvig-holstenske landsmuseer ligger i støbeskeen.

Museets formidling stopper imidlertid ikke ved udgangen til museet. Museets publikum går en tur i den arkæologiske park lige uden for døren. Parken er et resultat af samarbejdet mellem Slesvig-Flensborg amt og Danevirke Museum. Parken omfatter voldstedet Thyrborg ved den nu tørlagte Danevirke sø, Hovedvolden, den nyligt istandsatte Valdemarsmur og den gamle Skanse 14 fra 1864, hvorfra man kan være heldig at høre drønene, når vi affyrer museets 6-punds-kuglekanon. Selvfølge skyder vi kun med løst krudt.

Tyske og danske soldater genopførte skansen i fællesskab omkring år 2000.

Og sidst men ikke mindst "Porten til Norden", der er blevet udgravet i de sidste år. Udgravningerne foregik igen engang som for det meste, når der graves i Danevirke, som et bemærkelsesværdigt dansk-tysk samarbejde.

Lidt mere historie:

Ønsket om at erhverve nabogrunden nord for museet blev opfyldt af A.P. Møller Fonden. Danevirkes daværende borgmester Hermann Büll og lederen af Archäologisches Landesamt, Claus Von Carnap-Bornheim bevirkede, at el-selskabet Eon-Hanse overtog omkostningerne og arbejdet med nedrivningen af de faldefærdige bygninger.

Nedrivningen af dette bygningskompleks fra 1800-tallet, der til dels var bygget ind i Danevirke, gav fri adgang til spektakulære udgravninger i volden. I en forundersøgelse opdagede fredningsmyndighederne en hidtil ukendt åbning eller port i kampestensmuren fra begyndelsen af 700-tallet. Selve muren var stedvis bevaret i en højde på over 3 meter. Havde arkæologerne mon langt om længe fundet den eneste port i forsvarsværket, der omtales i de frankiske kilder fra begyndelsen af 800-tallet? Fagfolkernes begejstring var grænseløs.

Endnu engang trådte A.P. Møller Fonden hjælpende til og finansierede to års udgravningskampagner, som Archäologisches Landesamt og Arkæologi Haderslev stod for i fællesskab. Disse udgravninger må betegnes som de største udgravninger, der nogensinde er blevet gennemført ved Danevirke.

Ved udgravningerne i "Porten til Norden" frilagdes det gamle vejforløb i portåbningen foruden flere voldgrave foran volden. Porten blev sandsynligvis kastet til omkring år 1200. formentlig i forbindelse med byggeriet af Valdemarsmuren. Den store teglstensmur viste sig at begynde kun 10 meter vest for portåbningen.

Som noget helt ekseptionelt blev de ældste voldfaser bag kampestensmuren gennemskåret under udgravningerne. En af de første volde kunne dateres til sidste halvdel af 400-tallet og er samtidigt med det vestromerske riges sammenbrud, anglernes og sakseres erobring af Britannien, og danernes dukken op i de forhistoriske tågebanker. Endnu engang vor Danevirke blevet århundreder ældre end hidtil antaget.

Også mellem de to museer Vikingemuseet Hedeby og Danevirke Museum har samarbejdet udviklet sig støt og godt. De to museer råder f.eks. i dag over et fælles guidesystem, og begge museer er partnere i projekter omkring skiltning langs med voldene m.m.

Det kan derfor ikke undre, at vi syntes, vi var godt klædt på til at få Danevirke og Hedeby med på UNESCOs liste over verdenskulturarv. I små ti år har vi mobiliseret og samlet alle lokale kræfter, havde fået et stortilet projekt op at stå med Island, Norge, Letland, Danmark og Slesvig-Holsten. Desværre kuldsejlede UNESCO-planerne til vores alle sammens uforstående i første omgang. Men mon ikke et nyt tiltag ad åre vil kunne bære frugt.

Selvfølgelig gik 150 års-begivenhederne omkring 1864 ikke spørløst hen over Danevirke i 2014. Vores museum var med i projektet med titlen "Kampen om Jylland. Historiecentret Dybbøl Banke, Fregatten Jylland, Dansk landbrugsmuseum Gammel Estrup og Danevirke Museum gik sammen om at søsætte et stortilet samarbejde om krigen i 1864. Med moderne og interaktiv teknologi sattes fokus på krigen set fra slagmarkerne til lands, til søs og hjemme i de fader- og sønneløse familier.

Engang var Danevirke et monument med stærke danske nationale undertoner. I dag har Danevirke udviklet sig til et fælles dansk-tysk fortidsminde. Man kan vel med rette sige, at volden går som en rød tråd gennem grænselandets historie lige fra oldtiden og frem til i dag. Det gælder ikke kun krigeriske konflikter; men ligeså meget godt naboskab mellem dansk og tysk.

Der er groet græs over volden men ikke over historien. Den er så aktuel som aldrig før. Men det er i tidens ånd, at mindretallet og flertalsbefolkningen i fællesskab formidler Nordens største fortidsminde Danevirke - med et tysk, dansk og selvfølgelig også et internationalt publikum for øje.

2008 besøgte daværende generalsekretær for Europarådet Terry Davis Danevirke. Han havde ikke været i Sydslesvig før og kendte ikke meget til grænselandet. Et besøg på Danevirke Museum og Valdemarsmuren gjorde indtryk. "Der ligger en fantastisk symbolik i den kendsgerning, at vi har en mur, der er blevet til en bro," konstaterede generalsekretæren under besøget.

Stor tak skal derfor lyde til alle offentlige institutioner, kulturhistoriske institutioner, foreninger og venner på begge sider af grænsen og selvfølgelig også vores publikum, der har været med til at gøre Danevirke Museum til det, det er i dag.

"Mange tak for et spændende besøg på museet samt gåturen til Danevirkevolden," skrev nogle tilfredse gæster i museets gæstebog forleden.

Mødelederen takker for beretningen.

Preben K. Mogensen: Som hovedstyrelse har vi pligt til at se på pengene, og det var et problem ved museets opstart. Men nu ved vi, at hver en cent har været godt givet ud.

Preben Vognsen: Det var en stor dag i Gottorp Amt, da museet blev indviet, for det var første gang, man kunne indvie et museum med foreningslokaler i samme hus. Endnu i dag bruger foreningerne i Dannevirke stedet som deres eget forsamlingshus.

10. Landsmødet 2015

Mødelederen konstaterer, at invitationen til landsmødet er udsendt. Formand Jon Hardon Hansen, 2. næstformand Steen Schröder, 2. bisidder Annette Neumann, 1. suppleant Tatjana Mahmens og 2. suppleant Silke Weinzierl-Hancke er på valg. De er villige til at tage imod genvalg, på nær Tatjana Mahmens, så vi skal have fundet en ny 1. suppleant. Fristen for kandidatforslag er den 17. oktober. Derudover står Regnskabs- og revisionsudvalget med Gerd Pickardt, Hans Uwe Axen og Povl Ebbe Paulsen på valg, og alle er villige til at tage imod genvalg.

Jens A. Christiansen: I forbindelse med landsmødet har vi jo tradition for at gennemføre Højlunds Forsamlingshus. I år sættes et tema omkring venskabsforbindelser og samarbejde hen over grænsen til debat. For nogle uger siden gennemførte SSF og Grænseforeningen et fælles kursus for at drøfte, hvordan man kan forstærke indsatsen omkring venskabsforbindelser. De konsulenter, der arbejder med temakredsen – Tine Andresen, Lars Petersen og Claus Jørn Jensen - vil på landsmødet komme med et oplæg og lægge det ud til diskussion. Hvis I har mulighed for det, er det en god idé allerede nu at drøfte i jeres amtsstyrelser, hvordan det ser ud med venskabsforbindelser, hvilke nye samarbejdsformer man kan forstille sig til samarbejde hen over grænsen.

Anne Mette Jensen: Henstiller at valg på landsmødet foregår skriftligt og ikke som ved nogle valg længere henne i forløbet ved håndsoprækning. Hertil anfører mødelederen, at man gjorde det sidste år ved nogle valg til udvalgene, idet der ikke var indvendinger. FU tager det til efterretning og gennemfører fremover alle valg skriftligt.

11. Forslag til mødeplan for 2016

Mødelederen henviser til det udsendte bilag med mødedatoer, inkl. dato for hovedstyrelsesseminaret på Jaruplund Højskole den 23. februar kl. 18.

Marike Hoop henstiller, at mødet den 15. marts afholdes på Jaruplund Danske Skole i stedet for på Husby Danske Skole.

Herefter tages mødeplanen til efterretning.

12.
Eventuelt

Mødelederen kommer med en kørselsanbefaling med henblik på de pågående vejarbejder.

26. oktober 2015
JAC/jh